

Из штампе изашао Типик за 2022. годину 29. Децембар 2021 - 17:23

Обавештавамо свештенство и монаштво Српске Православне Цркве да је, у издању Светог Архијерејског Синода, из штампе изашао Типик (богослужбене напомене) за 2022. годину.

„Спаситељу и Владару наш Господе... да добротом својом благословиш годину која настаје, и да учиниш међу нама крај свима непријатељствима, немирима и међусобним борбама; и да нам подариш мир, јаку и нелицемерну љубав, долично уређење, и добродетељни живот...”[1]

Општечовечанско настојање да, што је могуће потпуније, разуме границе времена и простора овоземаљског начина постојања, исказано је веома упечатљиво следећим псалмским стиховима: „Замишљах дане старе, и година вечних сетих се и проучавах; ноћу се срцем својим удубљивах, и дух мој истраживаше. Еда ли ће у векове одбацити Господ, и неће ли настојати још да благоволи? Или ће до краја милост Своју да прекине; реч (Своју) скрати из нараштаја у нараштај? Хоће ли Бог заборавити да се смиљује; или ће у љутњи Својој суздржати милосрђе Своје?” (Пс 76, 6-10). Следствено, усмереност људског рода на природна мерила времена, бивајући праћена обликовањем религијског тумачења истога, имала је за последицу формирање бројних календара кроз историју.

Насупрот томе, поимање улоге времена и његовог освећења у оквиру богослужбеног живота Православне Цркве подразумева једно сасвим

другачије богословско промишљање. Оваплоћењем Господа нашег Исуса Христа од Духа Светога и Пресвете Богородице и Приснодјеве Марије, које се збило када дође „пуноћа времена“ (видети: Гал 4, 4), предвечни Господ векова и Емануил постаје савремен човеку, како би човек постао савечан Тројичном Богу. Савршавањем „велике Тајне побожности“ (видети: 1Тим 3, 16) у личности Истока са висине, време овога живота се кроз Христа, са Христом и у Христу богочовечански и спасоносно преиначује у благословено, освећено и од Бога примљено време.

Управо такву свештену стварност пројављује и сведочи Црква као Тело Христово, која благодаћу Духа Утешитеља претвара календар у свепразнични венац милости Господње, а целокупни живот православних хришћана у небески, непрестани и вечити празник. Поврх свега, благодатно увечностњење времена које се освећује, бива остварено по превасходству на Светој Литургији. Уистину, у оквиру божанствене Евхаристије која је извор и печат свих светих тајни, молитвословља и празника, бива искуствено доживљено божанско надилажење времена и улазак ванвременог у пропадљиво време свега створеног, што је „већ сада“ и „овде“ предукус обожења свих и свега у Господу Сведржитељу и Прворођеном из мртвих.

Отуда, да би предочено благодатно искуство могло бити умножавано, чланови Цркве Христове позвани су да се сваком молитвом и прозбом непрестано моле „у Духу у свако доба и уз то да бдију са сваком истрајношћу и мољењем за све свете“ (Еф 6, 18). Богослужбени оријентир за такво молитвено изграђивање Цркве Божије јесте Типик. Наиме, литургијски Устав или богослужбено Кормило Цркве Божије као Лађе спасења, представља изузетно драгоцени збир историјских, обредословних и богословских смерница ради што веродостојнијег и тачнијег савршавања „слова и Духа“ хришћанског богослужења. Стога не треба да нас чуди што већина помесних православних Цркава приређује и објављује целогодишње календаре који садрже рубрике владајућег Типика и низ бројних одлика богослужбеног живота православних хришћана одређеног поднебља.

Типик – богослужбене напомене за календарску 2022. годину, јесте заправо дело наставка издавања типика за целокупну литургијску годину, започетог још 2014. године. Темelj актуелног издања је владајући Типик у Православној Цркви Лавре Преподобног Саве Освећеног, уз његово извесно прилагођавање богослужбеним особеностима владајуће праксе Српске Православне Цркве. Приликом приреме овога Типика, која се одвијала под будним оком Катедре за литургику Православног богословског факултета Универзитета у Београду,

консултовани су Никодимов и Романов типик, као и помоћна издања познијег датума настанка, попут Великог типика протопрезвитера-ставрофора Василија Николајевића и Општег типика блаженог спомена Патријарха Павла. Такође, треба навести да су рубрике Типика које се тичу избора и распореда стихира, тропара и химнографских елемената у целини, изложене одговорно и уредно, при чему су извесне грешке мањег обима констатоване у ранијим издањима Типика исправљене, док су досадашњи недостаци допуњени а сувишни подаци изостављени.

Напоследку, подухват израде и штампања Типика – богослужбених напомена за календарску 2022. годину треба разумети као израз литургијске чежње и настројења наше помесне Цркве да свакога дана и у свако време богослужбено узраста „у Храм Свети у Господу“ (Еф 2, 21) и уграђује се „у обиталиште Божије у Духу“ (Еф 2, 22).

У Београду,

На дан спомена Обновљења Храма Светог Великомученика Георгија 2021. године

јереј проф. др Србољуб Убипариповић

[1] „Молепствије на Нову Годину“, у: Велики требник, превео са грчког и црквенословенског архимандрит др Јустин Поповић (Призрен, 1993), 349. 350.

spc.rs